

Srednjoškolci iz čitave Evrope obilježavaju 17. novembar kao međunarodni dan srednjoškolaca, dan međunarodnog poštovanja učeničkog, prije svega srednjoškolskog aktivizma. Ovaj dan je prvi put obilježen 1941. godine u Londonu, a tradicija je zadržana zahvaljujući omladinskim organizacijama iz Evrope koje su sa različitim srednjoškolskim pokretima širom Evrope pregovarale da Ujedinjene nacije zvanično prepoznaju ovaj dan kao srednjoškolski. Tokom 1939. godine Nacisti u Čehoslovačkoj su ugušili demonstraciju koja je pokrenuta od strane studenata Medicinskog fakulteta Univerziteta Čarls u Pragu. Ove demonstracije su održane u cilju komemoracije stvaranje Češke Republike, a rezultirale su smrću Jana Opletala. Opletal, običan student na fakultetu, je najprije bio teško ranjen a ubrzo je i preminuo, 11. novembra. Njegova sahrana, održana 15. novembra, je bila posjećena od strane hiljade studenata i na kraju se pretvorila u anti-nacističku demonstraciju. Nacisti su nakon te demonstracije preuzeli drastične mjere. Svi češki fakulteti i visokoškolske ustanove su zatvorene, više od 1200 studenata je odvedeno u koncentracione logore, a 17. novembra je ubijeno devet studenata i profesora. 17. novembar je odabran za Međunarodni dan srednjoškolaca u znak sjećanja na ove žrtve. **Asocijacija srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini obilježava ovaj za sve nas poseban dan od 2009. godine.** Posljednjih nekoliko godina Dan srednjoškolaca povezan je s **Evropskom deklaracijom o pravima srednjoškolaca**, koju je donio Organizacijski ured za evropska udruženja učenika – OBESSU. Diljem Evrope pokrenuta je kampanja pod nazivom „Light on the rights“, koja promovise Deklaraciju i prava srednjoškolaca. Deklaraciju možete pročitati na veb stranici naše škole.

MOJA PRAVA U ŠKOLI

Za vas smo izdvojili najvažnija prava, ali i ona koja se najčešće krše. Naravno, tu su i prava profesora - jer tek kad se učenici i profesori budu međusobno poštivali, stvorit će se partnerski odnos, što će nam u konačnici omogućiti kvalitetno obrazovanje.

Prava i dužnosti učenika

Učenici ostvaruju prava i dužnosti prema odredbama Zakona, Pravila i ostalih normativnih akata Škole. Škola je obavezna na početku svake školske godine upoznati učenike s njihovim pravima odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Pravilima.

Osnovna prava učenika su:

- pravo na odgoj i obrazovanje,
- pravo na osiguranje jednakih uvjeta i prilika za dalje obrazovanje,
- pravo da na najbolji način razvija svoje urodene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti,
- pravo da pri bilo kojim pitanjima, koristi i u usmenom i u pismenom izražavanju bilo koji od zvaničnih jezika i zvaničnih pisama Bosne i Hercegovine,
- pravo da obrazovanje u školi bude usmjereno na razvoj ličnosti djeteta, razvoj mentalnih i fizičkih sposobnosti do krajnjih granica,
- **pravo da aktivno učestvuju u obrazovno-odgojnom** procesu i redovno pohađaju nastavu svih oblika,
- **pravo na javnost ocjenjivanja** i sudjelovanja u ocjenjivanju,
- **pravo da bude zaštićen od bilo kakvog nehumanog, ponižavajućeg** postupanja bilo od drugih učenika, nastavnog osoblja i drugih zaposlenika Škole ili trećih lica koja borave u Školi
- pravo da predlažu i organiziraju proces učenja/podučavanja,
- pravo na slobodu mišljenja,
- pravo da traže objašnjenja pojedinih dijelova nastavne jedinice ili nastavnih jedinica u cjelini,
- pravo prigovora na zaključnu ocjenu na kraju školske godine,
- pravo da se osposobe za samostalno učenje,
- pravo da se redovno pripremaju za nastavu i da redovno i sistematski uče,
- pravo da aktivno učestvuju u vannastavnim aktivnostima,
- pravo da osnivaju društva, klubove, sekcije, izdaju listove, organiziraju ekskurzije, izlete i sportska takmicenja,
- pravo da koriste i čuvaju opremu i inventar prema njihovoj namjeni,
- Provjeravanje i ocjenjivanje učenika treba provoditi tako da se poštuje učenikova sposobnost, potiče učenikovo samopouzdanje i njegov osjećaj napredovanja, potiče učenika na aktivno sudjelovanje u nastavi i vannastavnim aktivnostima.

- Usmeno provjeravanje i ocje njivanje učenikova znanja provodi se, u pravilu, na svakom nastavnom satu, bez najave. U jednom danu učenika se može usmeno ocjenjivati iz najviše dva predmeta.
- Pismene provjere provode se t okom nastavne godine samo poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih cjelina. Ako nakon provedene pismene provjere više od 50% učenika dobije negativnu ocjenu, pismenu provjeru treba ponoviti, a razlog ponovljene pismene provjere upisuje se u dnevnik. Ponovna pismena provjera provodi se nakon pona vljanja i utvrđivanja nastavnog gradiva.
- U jednom danu, pismene se pro vjere mogu provoditi samo iz jednog predmeta.
- Nakon usmene provjere, ocje na se upisuje u dnevnik uz obavezno priopćavanje i obrazloženje. Učenik ima pravo od učitelja odnosno nastavnika u razrednom odjeljenju tražiti dodatno obrazloženje.
- Druga prava utvrđena Zakonom i normativnim aktima Škole.

Osnovne dužnosti učenika su:

- da redovno pohađaju nastavu svih vrsta
- da se redovno pripremaju za nastavu
- da redovno i sistematski uče,
- da se ponašaju u skladu s Pravilima, Kucnim redom i drugim normativnim aktima Škole,
- da redovno pravdaju izostanke sa nastave,
- da izvršavaju odluke organa upravljanja i rukovođenja i strucnih organa Škole,
- da na nastavu nose potrebne udžbenike i neophodan pribor,
- poštuju licnost drugih učenika, nastavnika i ostalih zaposlenih u Školi i trecih lica koja borave u Školi
- da svojim radom i ponašanjem doprinose afirmaciji Škole i njenom ugledu,
- da su pristojno obuceni,
- da rade na usvajanju znanja, vještina i ispravnih vrijednosnih stavova,
- da prate sopstveni napredak,
- da u postupku ocjenjivanja pokažu svoje stvarno znanje bez korištenja raznih oblika prepisivanja i drugih nedozvoljenih oblika pomoci i samopomoci
- da ne ometaju izvođenje nastave i ne napuštaju čas bez prethodnog odobrenja,
- da paze i čuvaju školsku imovinu, učila, nastavna sredstva, opremu itd.,
- da aktivno sudjeluju u radu sekcija, klubova, društava i drugih oblika vananastavnih aktivnosti,
- da ispunjavaju i druge obaveze utvrđene Zakonom i normativnim aktima Škole.

Nacin ostvarivanja prava učenik

Učenik Škole u ostvarivanju svojih prava ne smije ugrožavati druge u ostvarivanju prava.

Nemojte misliti da se samo vaša prava krše. V eoma često ste upravo vi oni koji krše prava, u ovom slučaju profesorska. (*PRITISAK IMUĆNIH RODITELJA NA ODLUKE PROFESORA I SANKCIONISANJE UČENIKA OD STRANE NASTAVNIČKOG VIJEĆA ,OMALOVAŽAVANJE PROFESORA OD STRANE UČENIKA U školi su veliki problem i drski učenici, koji, osim lošeg vladanja nerijetko imaju i loše ocjene, vulgarno se izražavaju, žargonski obraćaju profesorima i pri tom ne budu primjereno sankcionisani...*

Kako se od učenika očekuje poštovanje prema profesoru, najprije zbog profesorovih godina i životnog iskustva, a zatim i zbog položaja, onda se i od profesora očekuje *da djecu, kao ličnosti, umjesto da učenike posmatra samo kao broj e u dnevniku.*

Potrebno je samo malo truda, samosvjesti i spremnosti da se upustite u rješavanje problema.

Štitite svoja prava, a poštuje tuđa, i tek tada možemo govoriti o zadovoljnim učenicima i profesorima i zanimljivijem životu u školi.